

TMMOB HER TÜRLÜ SALDIRIYA KARŞI ODTÜ'NÜN YANINDADIR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, SKYTÜRK televizyonunda 25 Temmuz 2008'de canlı olarak yayınlanan tartışma programı "Aykırı Sorular'da Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'nın son günlerde ODTÜ'ye yönelik açıklamaları üzerine görüş bildirdi. Programda ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ural Akbulut, ODTÜ Şehir Plancıları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Melih Ersoy ve TMMOB Şehir Plancıları Odası Başkanı Tarık Şengül de bulundular.

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı özetle şunları söyledi:

Ülkenin, ülke insanının gündemi işsizlik, yoksulluk, geleceğinin karartılması, üniversitelerimizin durumu, mezun olan üyelerimizin durumu, yeni üniversiteye başlayacak arkadaşlarımızın, öğrenci arkadaşlarımızın sorunları iken bakın şimdi burada hangi konuyu konuşuyoruz. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanının ODTÜ'deki yapılaşmadaki on yıllarca çözülemeyen durumu ortaya atarak asıl niyetinin başka olduğunu bildiğimiz bir konuyu anlamaya ve anladığımızı açıklamaya çalışıyoruz.

Aslında bu konuyu Melih Gökçek'in durduk yere mi gündeme getirdiğini anlayabilmek için ülkemizde ve kentlerimizde neler yaşadığımızdan söz ederek başlamak gerekiyor.

80'li yıllardan beri emperyalizmin krizini aşmak için tüm dünyayı bir değişim ve dönüşüm programına aldığı artık herkes tarafından bilinen, uygulamaları tüm dünyada ortaya çıkan bir olgu. Yeni dünya düzeni, küreselleşen bir dünya tarifleri ile tanımlamaya çalıştıkları aslında kapitalist küreselleşmeydi. ABD dünyanın efendisi olacaktı ve sisteme uyum gösterecek ülkelerde neo-liberal bir iktisat politikası hâkim olacaktı. İdeologları tarafından "Sınırların kalktığı, her şeye özgürlüğün geldiği, sınıf çatışmasının olmadığı, tüketim dolu, çevreye saygılı, barış içinde yeni bir dünya" müjdeleniyordu insanlığa. Aradan geçen süre içinde görüldü ki, dünyanın her tarafında savaşlar, enerji savaşları, Irak örne-

ğinde olduğu gibi açık işgaller, ülkemiz örneğinde olduğu gibi dünya düzenine uyum yasaları ile toplumun ve yaşamın emperyalizmin talepleri ile dönüşüme uğratılması gerçekleşti. Neo-liberal politikalar kamu kaynaklarının kısılması, özelleştirme adı altında yağmanın ve birilerinin gelirlerinin artması, çoğunluğun işsizleştiği, açlığın, sefaletin kol gezdiği, yarınından endişe duyulduğu bir dünya yaratıldı. Eğitim ve sağlık özelleştiriliyordu, sosyal devlet özellikleri giderek terk edilmeye başlandı. Refah ve mutluluk yerine üsttekilere han hamam, alttakilere din iman düzeni sisteme hakim kılındı. Ülkemizde de dış politikası ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda bir gelişmenin yaşandığı, emperyalizmin bir içsel olgu olarak ekonomi programının IMF ve Dünya Bankası talepleri doğrultusunda yürüdüğü, demokrasinin de AB ile pazarlıklar sonucu belirlendiği bir yeni dünya ülkesi olma yolunda hızlı adımlar atıldı. Şimdiki AKP de, bundan önceki siyasal iktidarlar da hep buna uydular.

Bu yeni dünya düzeni insanımıza tümüyle olumsuz olarak yansıdı ve şüphesiz kente, kentliye ve kent yaşamına da yansyacaktı. Kentler ve kent yaşamı demokrasinin merkezi olacakken, tam da rant düzeninin merkezi oldular bu yeni dünya düzeninde.

Siyasal iktidarlarca, bilimin ve tekniğin ışığında yapılan, yaptığımız tüm uyarılara karşın, değiştirilmeyen, insan merkezli düzenlenmeyen afet ve imar yasaları var bu ülkede. Kenti ilgilendiren yasal düzenlemeler ya da değişiklikler, insanı merkeze alan bir şekilde değil, tümüyle rantı merkeze alan bir şekilde yapıldı. Parçacı bir şekilde kentlerde uygulamaya sokulan Kentsel Dönüşüm Projeleri, yağma projeleri halinde sürdürülmeye çalışıldı. Haydarpaşaport, Galataport, Lara Kent Parkı aklımıza olan önemli girişimler oldu. Tırnak içinde "başarılı" belediye başkanları bu dönemde sistemin kente yansımına talip olarak yönetime geldiler. Ranta dayalı

neoliberal dönüşüm programlarının kentte uygulanmasına öncülük ettiler. En başarılı Belediye Başkanı da Ankara'ya denk geldi. Karnesi bazılarınca "A" oldu.

TMMOB bu dönemde ne yaptı?

Öncelikli olarak TMMOB olarak gerek kentlerin planlama süreçleri gerekse son tartışmaya konu olan ODTÜ yerleşkesine yönelik olarak TMMOB'nin konumunu açık hale getirmek isterim. TMMOB'nin kuruluş Yasası'na bakıldığında, özel bir statüsünün olduğu görülür. Yasa TMMOB'yi kamu yararına çalışan bir kurum olarak tanımlar. Bu devlet dışında kalan sınırlı kuruma verilen bir statüdür. Burada söylenen şey şudur; TMMOB diğer görevleri yanında kamu yararına çalışması gereken bir kurumdur.

Bu çerçeveden bakıldığında, planlama gibi kamu yararı merkezli bir etkinliğin yerinde olduğu konusu doğrudan TMMOB ve bağlı Odalarının ilgi ve sorumluluğu altındadır. Bu nedenle, TMMOB örgütlülüğü kuruluşundan bu yana kentsel gelişme ve planlama alanında etkin bir tavır almış ve gördüğü her olumsuzluğun karşısında, sorunlu bulunduğu uygulamaları mahkemelere taşımakta dahil, tüm meşru yolları kullanarak durmayı ilke edinmiştir.

Ayrıca, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Ankara, İstanbul, Bodrum, Adana ve Denizli'de gerçekleştirdiğimiz kent sorunları ve çözümleri sempozyumlarımızda kentleri ve kent yaşamını sorguladık. Bilimin ve teknolojinin ışığında sonuç bildirimimizi herkesle ve siyasi karar vericilerle paylaştık. Önümüzdeki dönemde de örgütlü olduğumuz tüm kentlerde bunu yaygınlaştıracacağız.

Son yirmi yıl ne yazık ki kentlerimizin gelişimi ve planlamasında Cumhuriyet tarihinin en sorunlu dönemi olmuştur. Bu dönem kamu yararına uzun soluklu tüm kazanımların tasfiyesinin hedeflendiği ve bu yolda her alanda adımların atıldığı bir dönem olmuştur. Kentlerimizin hemen tamamında, devlete ait Sümerbank, Et-Balık Kurumu, Demirçelik tesisleri özelleştirme adı altında elden çıkartılırken, bu alanların satışından sonra hemen tümü tasfiye edilerek, yerlerine alışveriş merkezleri, lüks oteller ve iş merkezleri ile lüks konut alanları inşa edilmiştir.

Kamusal kazanımlara yönelik bu saldırı sadece üretim alanlarında da sınırlı değildir. İçinde bulunduğumuz dönem başta tarihi alanlar olmak üzere, yeşil alanların, kent meydanlarının ve diğer kamusal kullanımların da tasfiye edildiği bir dönemdir. Kentlerin stratejik yerlerindeki ilköğretim ve liseler bile bu tür bir tasfiye sürecine konu olmaya başlamıştır.

Ne yazık ki kamusal değerlerin ve kazanımların tasfiyesinde öncülüğü Ankara kenti öne çıkmıştır. Bu süreçte birinci derecede sorumluluk ise uzun süredir bu kentte iktidar olan Melih Gökçek ve temsil ettiği anlayış vardır. Çok gerilere gitmeye gerek yok yakın zamandaki uygulamalar bile bu anlayışın kamusal değerlere olan düşmanlığının örneklerini taşımaktadır. Bu nedenle TMMOB'ye bağlı Odalarımızın açtığı davalarda Ankara Büyükşehir Belediyesi uygulamalarına açılan davalar başı çekmektedir. Şu an itibarıyla, Odalarımız toplam 44 dava açmışlar, bunlardan 22 tanesi sonuçlanmış durumda, 22 davamız sürüyor. Sonuçlanan 22 davadan 20 dava lehimize sonuçlanmış ya da yürütmenin durulması kararı alınmıştır.

Bugün ilgili Odalarımızca mahkemelere taşınan iki önemli konuya dikkatinizi çekmek isterim. Birincisi Ulus Tarihi Kent Merkezi'dir. Melih Gökçek öncülüğünde Ankara Büyükşehir Belediyesi Ulus ve Ankara Kalesi ve civarını dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bu amaçla yapılan plan bir koruma-sağlıklılaştırma projesi değil, bir tasfiye ve rant projesidir. Bu nedenle ilgili odalarımız bu konuyu mahkemeye taşımış ve yürütmeyi durdurma kararı almıştır. Bunun anlamı şudur: bilirkişi raporlarına dayanarak bağımsız mahkeme başvurumuzu haklı bulmuş ve süreci durdurmuştur.

İkinci örneğimiz Atatürk Orman Çiftliği'dir. Bu alan kentimiz açısından tarihi değeri yanında kente soluk veren bir büyük kamusal alandır. Uzun süredir çeşitli biçimlerde aşındırılmıştır. Son gelinen noktada, Melih Gökçek anlayışı bu değere son darbeyi vurmaya yönelik olarak bir planlama çalışması başlatmış ve bu girişimde ilgili Odalarımızca mahkemeye taşınmış ve yürütmeyi durdurma kararı bir kez daha Ankara Büyükşehir Belediyesi aleyhine Bölge İdare Mahkemesince alınmıştır.